

Nemčija praznuje te dni 60-letnico, odkar je postala samostojna država

Berlin, 20. januarja. Nemška vlada se pripravlja te dni, da praznuje 60 letnico, odkar je bil tedajni pruski kralj Wilhelm v veliki dvorani Versailles palače pri Parizu, razglašen za prvega nemškega cesarja. Od osebe, ki so bile tedaj navzoče pri razglasitvi v Versailles so danes samo še štiri žive, namreč predsednik Hindenburg, bavarski general Theodor von Bomhart, in dva člana častne garde, čudno naključje je naneslo, da je bil Hindenburg pred 60. leti navzoč, ko je bil razglašen prvi nemški kaiser. Hindenburg je bil tedaj mlad poročnik v pruski armadi, danes je pa predsednik nemške republike. Po vsej nemški državi se bo 60. letnica svečano praznovala, toda nekatere politične stranke so odpovedale udeležbo, in zlasti komunisti so izjavili, da bodo uprizorili nasprotno demonstracijo v počastitev Leninu in Marxu.

eno s humoresko ter z glasbenim spremljanjem. Ker bo dobičkel za novo cerkev sv. Vida, so fa-

rani prav prijazno vabljeni k udeležbi. Vstopnina je 25 centov za odrasle in 10 centov za otroke. Slike se bodo predvajale ob 12.30 popoldne in ob 2.30 popoldne za otroke, in ob 7.30 zvečer za odrasle.

ke v prodajo na Poljskem. Prav
votno jet bil prepovedan impor
ameriških jabolk, ker so zdrav

Turki zastopajo ameriške državljane
Washington, 20. januarja. — Ameriška vlada je naročila turškemu konzulom v Rusiji, da zastopajo interese ameriških državljanov, ki so bili ujeti v turški

Najboljši prostori

Serif Sulzmann se je izjavil, da bo v novih zaporih, na Park Ave., in 21. cesti, odločil najboljše prostore za kršilne prebivalce. "Piti ni greh," rekel Sulzmann, "in jaz sam gredim rad kuknem!"

Lep dar

Mr. Anton Grdina je daroval za Slovensko Mladinsko šolo v N. Doma vsoto \$25.00, kot je v delniški seji S. N. Doma obljubil. Iskrena hvala!

* Nad sto oseb je bilo ubitih pri zadnjem potresu v Mexico City.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto ...\$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
5117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 17. Wed., Jan. 21st, 1931.

Odkod napredek?

Ena najbolj mirnih in najbolj lepo prospevajočih slovenskih podpornih organizacij v Zedinjenih državah je gotovo Slovenska Dobrodela Zveza, ki je bila ustanovljena pred dvajsetimi leti, da posluje v Clevelandu in po ostalih naselbinah Slovencev v državi Ohio.

Kar tako so se sešli pred dvajsetimi leti pionirji naše slovenske naselbine, od katerih jih danes že mnogo počiva v grobu, pa so ustanovili sami za sebe podporno društvo, kateremu so dali ime Slovenska Dobrodela Zveza. Z nekakim strahom v srcu so sicer pričeli poslovati, blagajne ni bilo, članstvo pa maloštevilno.

Toda pri Zvezi je ves čas vladal najlepši red in mir, in to je bil ravno glavni povod, da je Zveza lepo napredovala, dasi je bilo tedaj poslujočih že več slovenskih podpornih bratskih organizacij, ki so imele svoje veje tudi že celo močno razprostrte v Clevelandu.

Politika in strankarstvo ni bilo nikdar poznano pri Slovenski Dobrodelni Zvezi. Med seboj smo sicer lahko političantski in strankarski, toda vodilni možje so po naročilu članstva na konvencijah vselej skušali, da je Slovenska Dobrodela Zveza izven vsake politike in strankarstva.

To je, kar se tiče poslovanja Slovenske Dobrodelne Zveze same. Zveza pa ima svoja raznovera društva, pri katerih se zbirajo ljudje najbolj različnega mišljenja. Zveza ima za svoje prijatelje in člane liberalce, klerikalce, odkrite katoličane, socialiste in druge pristaše, toda nikdar v javnosti ne pride privatno mišljenje teh članov na dan. Pač pa pri posameznih družtvih, ki imajo polno pravico samovlade, ne da bi splošno članstvo vse Zveze imelo pri tem kaj opraviti.

In ravno to dejstvo, da se da prilika članom izražati svoje mnenje, svobodno in karkoli hočejo pri njih lastnem društvu, ne da bi vsiljevali to mnenje vsemu članstvu Zveze, je slednji naredilo sijajen napredek.

Tudi v današnjih časih, ko je naseljevanje iz domovine prenehalo, v današnjih časih, ko se čuti gospodarska depresija tako silovito vseh, tudi v teh časih Zveza lepo napreduje, ker se jo je članstvo tako tesno in iskreno oklenilo, ker vlada red, mir in sporazum med člani in članicami.

In ker nismo imeli preprirov, smo pa imeli priliko misliti na večjo in boljšo podporo pri Slovenski Dobrodelni Zvezi. Težko je dobiti našo bratsko organizacijo v Ameriki, ki bi nudila za isti denar isto toliko dobrot in podpore kot jo nudi Slovenska Dobrodela Zveza svojim članom in članicam.

V blagajni Slovenske Dobrodelne Zveze se danes nahaja skoro \$800,000. Večina tega denarja je naložena na 6 procentov obresti, denar, ki je pri članih in članicah Zveze, ki so si ga izposodili, da so si nakupili svoja lastna domovanja.

Ta denar prinaša Zvezi letno skoro \$42,000 obresti. In to je tudi eden izmed vzrokov, da odkar je bila Slovenska Dobrodela Zveza ustanovljena, da niti enkrat še ni bil razpisan izvanredni asessment pri Zvezi. Redni mesečni doneski zadostujejo za vsa normalna izplačila, in vsak, ki se ravna po pravilih, je še vedno dobil točno izplačano vse, do česar je bil upravičen.

Lansko leto je blagajna Slovenske Dobrodelne Zveze napredovala za skoro \$100,000, in to je pri danih razmerah naravnost sijajen napredek. Zlasti bolniška blagajna si je lepo opomogla, kljub temu, da se je izplačalo več podpor kot sploh kdaj prej.

Slovenska Dobrodela Zveza vas zavaruje za \$300, za \$500, \$1,000, \$1,500 in \$2,000 zavarovalnine. Poleg tega se lahko zavarujete za \$5.00 tedenske, ali \$1.00 in \$2.00 dnevne bolniške podpore. Ako se ponesrečite, dobite gotovo odškodnino, ako ste operirani, se vam izplača gotova svota, matere dobijo nagrado ob času poroda, in ako ste v resnici potrebni, dobite še izvanredno podporo iz posebnega sklada. Pri Slovenski Dobrodelni Zvezi se nikdar ne kolekta pri članstvu za posamezne člane.

Bolniška podpora je neprestana, to je, vi dobivate podporo od dneva, ko ste zboleli, pa do dneva, ko ste ozdraveli, in če je vaša bolezen neozdravljiva, teče bolniška podpora nepretrgoma naprej. Poleg tega ste pa zasigurani, da boste dobili na starost še posebno podporo iz pokojninskega sklada.

Bratska, domača organizacija, ki vam toliko nudi, je pač vredna, da v obilnem številu pristopate v njene vrste.

D O P I S I

Cleveland (Newburg), O.—Zadnje nedeljo smo se prav imenitno zabavali pri predstavi dramskega društva Balkan, ki je vprizorilo dve veseligrini in sicer "Tri sestre" v 3 dejanjih in pa "Raztresenci" v enem dejanju. Igrali sta bili prav dobro igrani. Igralci in igralka, kot tudi režiser so se dobro potrudili, da so nam nudili toliko zabave in smeja. Kar se tiče udelež-

be je bila dovoljna in danes ni boljše pričakovati v takih slabih delavskih razmerah. V bodoče bi priporočal cenjenemu občinstvu, da se bi bolj upoštevala točnost in da lahko igralci začno ob določeni uri, ne pa eno uro pozneje. Tisti, ki pride prvi se že naveliča sedeti pred zastorom predno se igra prične. Se nekaj mimogrede. Društvo Napredni sosedje št. 144 SSPZ

je sklenilo na letni seji, da priredi veliko plesno veselico v prostorih Slovenske Delavske Dvorane v soboto večer dne 24. januarja t. l. Člani in članice ter prijatelji Slovenske Svobodni-selne Podporne Zveze in ostalo občinstvo iz bližnjih naselbin, udeležimo se te plesne veselice v največjem številu. Pokažimo, da delamo roka v roki. Da nam ne bo dolgčas, bo skrbel šolnov orkester. Torej na svidenje 24. januarja v Slovenski Delavski Dvorani.

Član.

IZ KEGLJAŠKE LIGE V LORAIN, O.

V naši kegljaški ligi je precej živahno. Zadnji teden so naše "Rays" S. D. Z. premagale "Dalies." V zadnji tekmi sta prvič nastopili sestri M. Balant in Angela Kozjan ter pridobile lep uspeh. Naša načelnica Jen-

nie Černe je ena najboljših v ligi ter se zelo trudi, da naše društvo odnese prvenstvo. Dobro srečo! Članice društva Ciril in Metoda se tudi prizadevajo da pridobijo zmago nad ostalimi, ker imajo dobre moči. "Dalies" in "Concepts" nečejo biti med zadnjimi, zato se bo treba precej potruditi.

INTRA-FRATERNITY

	Dalies		Rays
A. Politnik	13' 14" 124—400	R. Smole	101 132 135—363
A. Svete	134 118 118—370	Balant	149 118 95—362
Kovack	75 96 81—252	Tomsic	83 115 94—292
H. Polutnik	97 91 106—294	Kozyan	80 89 91—260
J. Svete	111 120 106—337	J. Černe	140 122 162—424
Totals	550 568 535 1653	Totals	553 576 577 1706

"VALENTSKA SVATBA"

Bilo je lepega popoldne, ko je šel mladi bojarjev sin, Jonel mimo pokopališča, kjer je srečal razposajeno cigansko otročad, ki se je podila po pokopališču. Med ciganskimi otroci pa je bila deklica Sanda, ki je že takrat kazala, da bo krasotica. Ko jih je Jonel opazil, je stopil na pokopališče in bič, katerega je imel v roki, je padel po plečih in glavi nekega ciganskega dečka. Ko je Sanda to videla, jo je obšla ljuta jeza, pobrala je precej velik kamen in ga vrgla z vso močjo mlademu bojarju, ali plemenitahu, v čelo. Dečka je mahoma obila kri, padel je v nezavest in prebuditel je šele par ur kasneje v oskrbnikov sobi.

Ko je Sanda, mlada ciganka, videla, da so Jonela pobrali in ga odnesli v hišo, se je je polotila mučna skrb, in plaho se je priplazila do vrat sobe, pogledala vanjo, in ko ni bilo nobenega pri mlademu bojarju, je smuknila tiho k postelji ter strastno poljubila Jonela na usta. Jonel jo je že poprej opazil in pri-tajl se je kot da spi. Ko pa ga je Sanda poljubila, je hitro skočil pokonci ter hotel Sando ujeti. Sanda pa je bila urnejša, in zbežala je iz sobe liki plaha srna. In od takrat ni Jonel videl Sande do časa, ko se je vrnil v polni moški dobi iz Nemčije, kjer je študiral pravo.

Minilo je nekaj let; Sanda se je razvijala v krasno devo in to je opazil 50 letni bojar Notara, ki je veljal za zelo krutega oduha valenskih kmetov ali kakor so jim dejali ciganov. Romunija je polna teh bednih kmetov, ki so morali dajati davke in garati za bojarje. In tako se pripodi, da stari kmet pošlje mlado Sando bojarju. Starcu je bila Sanda všeč in sklenil je, da jo vzame potem, ko se bo pripravila za bojarjski salon, za ženo.

ZAHVALA IN VABILO PEVSKEGA ZBORA "ILIRIJA"

Cleveland (Collinwood), O. Pevski zbor "Ilirija" si šteje v prijetno dolžnost, da se na tem mestu javno zahvali vsem onim, kateri so se udeležili zabavnega večera Ilirije predzadnje nedelje. Po pravici povedano, da smo bili zelo iznenadeni nad tako ogromno udeležbo. Res je, da kadar smo se priredili zabavo, da smo imeli vedno uspeh, a udeležba, kakor je bila zadnje nedelje, daleč prekaša vse dosedanje. Mi si nismo niti izdaleka predstavljali, da bomo imeli tako udeležbo in nismo niti bili za tako množico dovolj pripravljeni. S tem, da ste se v tako obilnem številu odzvali našemu vabilu, ste pokazali, da vam je ljuba in draga slovenska pesem. Ako nam boste vedno tako stali ob strani, ste lahko prepričani, da bomo tudi v bodoče z veseljem delovali za lepo slovensko pesem. Zato bodite prepričani, da bo pevski zbor Ilirija tudi v bodoče z veseljem deloval za slovensko nabožno in narodno pesem in sploh za na-

Sanda, ki je hrepnela po svobodi, in ki je videla bedo svojih rojakov, se ni branila predloga starega Notara, in šla je v šole. Ko se je potem čez leta vrnila, je bila krasotica vseh krasotic, in stari Notara si je čestital na svojem okusu.

Toda ni bil samo Notara, ki stegoval po krasni ciganski rožici. O, ne! Tudi nekdo drugi bi bil rad imenoval Sando svojo. In ta drugi tekmeč, ali bolje rečeno oboževalec Sande je bil državni pravnik Čuku, katerega pa je narava v svoji nejevolji zaznamovala z krivim hrbtom, kar ga je seveda delo nepri-kupnega. Čuku je bil strastno zaljubljen v Sando, in dejal si je celo, da upa, da bo Sanda nekoč njegova. In s to fiksno idejo je koval načrte, ki so se mu pa le deloma posrečili.

Kaj pa Sanda? Kako je pa ona čutila? Notara ji je bil že radi svoje krutosti in bahaštva zopern; napram Čuku je bila sicer prijazna, ni mu pa nikdar dala povoda, da misli o njej drugače. Toda Jonel, katerega ni že od svojih detinskih let videla, je živel v njeni duši, in čisto je sanjala o sreči, o njem, ki mu je prebila čelo in ga strastno poljubila. Toda ona je bila namenjena starcu Notari, in Bog, kaj bo ...?

To je bilo potrebno za uvod, da bomo znali pravilno umeti krasno in pretresljivo socialno dramo "Valenska svatba," katero vprizori dramsko društvo "Ivan Cankar" v nedeljo 25. januarja na odru S. N. Doma. V naslednjih poglavjih pa hočem razložiti dejanje za dejanjem in že sedaj opozaram čitatelje in splošno javnost, da boste imeli velik užitek, ko boste čitali iz-erpek "Valenske svatbe."

(Dalje sledi.)

dragi nam pevec in pevke Zvonica, ker ste nam pripomogli z lepo ubranim petjem ter svojim velikodušnim darom, tako da je bil naš uspeh tem popolnejši. Mi smo z Vami. Vi ste pa tudi pokazali, da nas cenite in to nas navdaja z upanjem, da se bomo še zabavali skupaj, in mogoče celo skupaj v javnosti nastopali.

V dopisih pred prireditvijo smo obljubili, da bo na naši zabavi petja več kot dovolj, v resnici pa je bilo petja jako malo. Krivda ni povsem naša; mi smo imeli pripravljenih več lepih pesmi, enako so bili pripravljeni tudi pevec in pevke Zvonica, a zaradi hrupa in šuma ni bilo mogoče proizvajati pesmi. Nam pevcem je bilo žal, da nismo mogli več peti, kot smo, ker poje se lahko takrat, ako je mir v dvorani. Nemogoče je pa pričakovati miru in poslušnosti v plesni dvorani, posebno tedaj, ko se ob zvokih izvrstne godbe, kot je n. pr. Jack Zorca, razgreje mlada kri, potem ne pride pesem več dosti v poštev. Toda v bližnji bodočnosti boste imeli priliko slišati lepo petje Zvonice in tudi Ilirije, in sicer v skupnem nastopu.

Zavedamo se tudi, da ni bilo vse popolno, ne samo petje, pač pa tudi glede postrežbe. Navdaja nas bojazen, da morda ni bil kdo zadostno postrežen. Tudi v tem oziru prosimo, da nam oprostite, ker pri najboljši volji nam ni bilo mogoče postreči tako, kot smo nameravali, ker udeležba je bila ogromna, prostor pa premajhen. Vstopnice izkazujejo, da je bilo v dvorani samo dober ducat ljudi manj kot 400, kar je precej mnogo za tako dvorano, kot je naša, posebno še radi tega, ker se je servirala večerja in vršil ples vse v eni in

Josip Grdina:

SPOMINI NA OSVOBOJENJE KOROŠKE

Precej kolačev žice in tudi precej časa nas je vzelo, predno smo dospeli na visoki hrib, dasi smo na vse pretege hiteli, ker smo hoteli delo čimprej izvršiti, da imamo vse v redu, predno nas Nemci iznenadijo. Ko smo dovršili svoje delo in se javili pri polveljniku planinskega polka, smo se malce pomudili pri cerkvi sv. Marije Magdalene, od kjer je krasen razgled daleč na okrog. Gledal sem doli na St. Vid kot Mojzes z gore Nebo in obljubljeno deželo. Pričakoval sem, da bomo tudi St. Vid zasedli, pa nam je Italijan vse zmešal.

Najlepši je pa razgled na Gosposveto z slavnoznano božjepotno cerkvico in zgodovinskim vodskim prestolom, kjer se je vršilo nekdanj ustoličenje vojvod in sicer v slovenskem jeziku. Sedaj pa Nemec gazi to staroslavno znamenito svetinjo slovenskega naroda. Po vseh teh bujnih poljih in lepih gozdovih je nekdanj gospodaril naš narod, sedaj se pa tam šopiri Nemec, na naši zemlji, na zemlji naših dedov in pradedov.

Kar zavidal sem naše Planince, ki so ležali doli po hribu, mi smo morali pa nazaj k našim to-povom. Hotelo smo si ogledati cerkvico od znotraj, pa je eden mojih tovarišev rekel: "Aha, bo zopet kateri zlezel na prižnico, da nam bo potem poročnik Zajc bral levite." — "Saj poročnika ni tukaj," se oglasi drugi, "sicer se bomo pa lepo zadržali." Ko pridemo do cerkvenih vrat, so bila pa zaklenjena in hitro omeni eden: "Najbrže je naš poročnik naznanil naj cerkev zaklenjeno, ker pridejo gori ljubljanski topničarji."

Ko pridemo do naše baterije zvemo, da so Avstrijci proslili za premirje in da se vrše mirovna pogajanja v Kranju. Tako so se morali Avstrijci ukloniti jugoslovenskemu orožju.

V tem pa izvem še drugo novico, da so prišli Italijani Nemcem na pomoč, ter zahtevajo, da prekinemo nadaljnje prodiranje, v imenu antante seveda. To nas je pa jezilo. "Kaj pa Laha to

isti dvorani.

Zbor Ilirija postaja vedno bolj močan in s tem si pridobiva tudi vedno več prijateljev. Ako bomo še v bodoče tako napredovali, tedaj bomo za prihodnjo prireditev najeli obe dvorani S. Doma. Le na ta način nam bo mogoče vsem pravilno postreči. Zaenkrat pa prosimo, naj se vsi morebitni nedostatki naše zadnje zabave oprostijo.

Slovenski pregovor pravi: — ako ponudiš siromaku prst, bo zgrabil celo roko. Ta pregovor velja tudi nam. Zahvaljujemo se za obilno naklonjenost, katero ste nam izkazovali v preteklosti, zaeno pa vas vabimo na našo prihodnjo prireditev, katere se bo vršila na pustno nedeljo, 15. februarja. To bo povsem nove vrste prireditve in bo prvič v zgodovini collinwoodske naselbine na odru vprizorjena spevo-igra "Darinka."

Koliko truda in napora stane, da se spravi na oder dobra igra, to ve vsak igralec, še bolj pa ve to igrovodja. Kdor ume, kaj je petje, ta ve, da je treba za pevski koncert imeti precej vaj. V imenovani spevo-igri bo pa vse to združeno, kot ena zaokrožena celota.

Nemogoče nam je zadostno priporočati, da se vsi, kar v največjem številu udeležite te spevo-igre "Darinke." Videli boste nekaj krasnega, kar vam bo v zabavo, pouk in korist, nam pevcem pa v zadoščenje ter v edino plačilo za naš trud.

Še enkrat vsem skupaj najlepša hvala za tako obilno naklonjenost, katero izkazujejo vedno napram nam. Obenem pa vas prav vljudno vabimo na našo prihodnjo predstavo, imenovano spevo-igro.

Pevci in pevke "Ilirije"

Nottingham, O.

Slabi časi so vzrok slabi trgovini. Zato priredimo tridnevno razprodajo, in to 22. 23. in 24. januarja. Rojaki, poslušajte se te prilike! Za majhen denar boste kupili v resnici mnogo blaga. Mi ne bomo prodajali samo po tovarniški ceni, prodajali bomo polovico v izguho. Tu priobčimo samo nekaj cen, in druge dobite, kadar pridete v trgovino.

Imamo moderno in trpežno obutev za moške, ženske in otroke, od najmanjše do največje številke, in tudi za najbolj nerodne noge. Moški visoki čevlji in oxfords, vredni od \$5.00 do \$7.00, sedaj samo \$2.90. Ženski moderni šolni, prava cena \$5.00, sedaj samo \$2.50. Cenežje vrste so po 97 centov. Prav lepe hišne copate po 48 centov. Otročja obutev od 50 centov naprej. Roberji in galoše za vsak denar.

Na razprodaji je tudi modno blago, spodnje perilo, delovne obleke, hlače, srajce, kape in klobuki. Usnjene kape za dečke po 25 centov, hlače za dečke od 8. do 16. leta po 68 centov. Pajamas za moške in ženske za vsak denar. Otročje nogavice po 5 centov, za dekleta \$2.00, klobuki po 50 centov, ženske \$3.00 klobuki po \$1.00. Rojaki, potrudite se 22. 23. in 24. januarja. Samo za gotov denar, ker ga potrebujemo. Se priporočam

Jos. Koss,

863 E. 185th St.

odprto od 8. ure zjutraj do 9. ure večer, v soboto do 11. ure zvečer.

Če vrjamate, al' pa ne.

Tale je priletela včeraj iz starega kraja in ni bila še nikjer zapisana. V njej se govori nekaj o Jožetih in morda je naš Jože Pograc kaj prizadet zraven, pa to bo najbolj sam vedel.

Pri Gregorjevih so dobili poročenka ravno na sv. Jožeta dan, pa so ga krstili za Jožeta, kakopak, saj se to spodobí in šika in ker mora biti pri vsaki hiši vsaj en Jože in en Janez, pa ena Micka, ravno tako, kot mora biti v Ribnici pri vsaki hiši en Matič.

Ob letu osorej prosi za jerperge teta štoklja drugi in zopet pusti pri hiši krepkega sinčka, ki bo v teje storji igral veliko vlogo. Srečna mati in oče pokličejo botra in botro, da bi nesla malega juda v cerkev in nazaj prinesla kristjana. Navada je in sicer jako lepa navada, da se botru in botri postreže z dobro kapljico, da bo več sreče in da bo mali kajenček lepše rastel. In tako sta ga boter in botra že precej čutila, predno se spomnita, da je treba odriniti k farni župenberški cerkvi. Gospod ju prijazno sprejmejo in ko se pripravi, da zapišejo v krstno knjigo novorojenčovo ime, vprašajo botra, kakšno ime naj zapišejo.

"I, kar za Jožeta ga zapišite!" se odkašlja boter, ki je hotel imeti glavno besedo in ki je bil toliko korajžen, da ni pustil botri do veljave.

"Dobro," pravi župnik, "bo pa Jože." Potem ga pa krstijo in po tem pravilu povabijo še botra in botro v farovž na kozareček slivovke, ker je bil župnik postrežljiv in ker sta imela boter in botra še dolgo pot do doma.

Ko prideta srečno domov, br poprima mati: "Je bil kaj priden? Ali je kaj jokalo? In kakšno ime ste mu pa dali?"

Boter, ki je imel še vedno prvo besedo, reče: "Kaj bo jokalo, če ima pa takega botra! Krstili smo ga pa za Jožeta, ki je lepo ime in bo imel fantek velikega priprošnjika v nebesih."

Mati se pa prime za glavo in zavpije: "Jejhata, saj Jožeta že imamo! Ta prvi je bil krščen za Jožeta! Ježeš, kaj bomo imeli sedaj dva Jožeta pri hiši? Kar prec ga nesita nazaj, pa povejta gospodu župniku, da mu dajo drugo ime!"

Boter bi bil rad sedaj odnehal od svoje prve besede, pa dregne botro: "Pa bi se bila vendar kaj oglasila, ko so gospod vprašali za ime!"

"Kaj se bom oglasila, ko mi pa nisi pustil do besede, 'brati svoje pravice botra,'"

"Napravita, kar hočeta, ampak kar nazaj ga bosta nesla," pravi mati novorojenčka. "Tukaj imata eno steklenico slivovke, pa jo dajta gospodu in lepo se izgovorita, da sta se zmotila."

Težka je bila ponovna pot k fari, pa ni kazalo drugače. Gospod se praskajo po glavi, ko pripoveduje botra pomoto (boter sedaj ni imel besede) in končno pravijo: "Kar sem zapisal, sem zapisal, ampak popravi bom v toliko, da bom zapisal ime Pepeta." — "Bohlonaj gospod," pravi boter in botra in gresta vesela domov. Doma je bila mati vsa srečna, ko sta ji povedala, da je sinček zapisan za Pepeta in tako ga še danes eni kličejo za Jožeta, drugi pa za Pepeta.

△

"Kaj pa vendar počneš, da te ni nikjer več videti?"

"Dela imam čez glavo. Zaposlen sem tako, da moram celo opustiti navljanje ure, ker je prezmudno."

△

"Kako ti kaj uspeva trgovina?"

"Slabo! Danes ne kupujejo več blaga niti oni, ki ne plačajo."

Pirajte na reki Mississippi

SPISAL FRIEDRICH GERSTAECKER

Za "Ameriško Domovino" prevael A. Šabec

UVOD

Že v prejšnjih časih, ko so veljale zapadne države še za teritorij ameriške Unije in ko še niso pluli po mogočnem veletoku Mississippiju parobrodi, temveč so še ves promet oskrbovale barke in okorni, splavom podobni veliki čolni, se je na enem teh otokov, in sicer na Crownset otoku, ali kakor se zdaj imenuje "Otok št. 94," organizirala popolna roparska družba, ki ni samo morila in plenila vsega, kar je prišlo v njeno območje in doseg, temveč je v svojem skrivališču ponarejala tudi denar ter s ponarejenimi bankovci preplavila ves zapadni del dežele.

Kakor pa ima vsaka stvar svoje meje, tako jih je imelo tudi zločinstvo te tolpe. Morilci in zločinci so postajali vedno bolj nesramni in predrzni, mreža njihovih zvez je postajala vedno obširnejša, in posledica vsega tega je bilo njihovo končno odkritje. V državah Arkansas in Texas so se ustanovile takozvane Organizacije Regulatorjev, katerih smoter je bil, zasledovanje zločincev, in tako so tudi tukaj to kolonijo zločincev, o kateri obravnava naša povest, napadli njeni najbližji sosede ter se grozno maščevali nad krivci.

Za naše cenjene slovenske čitatelje in čitateljice je pa ta povest zlasti zanimiva še iz nekega drugega vidika. Slovenski slovstveniki in književniki so namreč pred leti enoglasno izjavili, da je pričujoča povest služila slovenskemu pisatelju Josipu Jurčiču kot vzor, ko je ustvarjal svoje "Rokovnjače," roman in pozneje dramatisirano delo, ki je Slovencem splošno znano. Res je značilno dejstvo, da imajo vse osebe, ki nastopajo v povesti "Pirajte na reki Mississippi," v Jurčičevih "Rokovnjačih" svoje dvojnike, ki natančno soglašajo z osebami nemškega pisatelja Gerstaeckerja, katere nastopajo v pričujočem romanu. Naši slovenski književniki so šli celo tako daleč, da so očitali Jurčiču, da mu to delo, ki ga imajo tukaj čitatelji v originalnem slovenskem prevodu, ni služilo samo kot vzor in snov njegovih "Rokovnjačev," ampak da je iz tega dela prevajal cele stavke, in sicer dobesedno iz nemščine, kateri stavki v slovensčini nima, ker jih ni bilo v nemščini. Seve se samo ob sebi razume, da je dal Jurčič osebam, nastopajočim v njegovem delu, drugo oblečje in drugi delokrog, vendar to na stvari ne izpremeni ničesar.

Ko bo roman končan, bomo priobčili v epilogu še kritiko naših književnikov, kakor tudi nekatere stavke in citate Jurčičevih "Rokovnjačev," iz česar se bodo naši cenjeni čitatelji in čitateljice prepričale, da so imeli naši slovstveniki prav. — Prelegatelj.

1. Stari farmer

Tam, kjer deli reka Wabash državi Illinois in Indiano drugo od druge, sta ležala spomladi, leta 184—, puški poleg sebe, dva moža.

Eden teh dveh mož je bil še mlad in krepak, tri- ali štiriindvajset let star, in, sodeč po njegovi obleki, je bil prej mornar, kakor pa lovec. Na glavi je imel majhen mornarski klobuk, modra mornarska bluza mu je oklepala pleča, katerih se ne bi sramoval noben Herkul, pod bluza je bil oblečen v rdečo volneno srajco, noge pa so mu tičale v belih hlačah iz jutovine. Hlače je imel prepasane z ozkim usnjnim pasom, na katerem je visela nožnica z navadnim mornarskim nožem.

Da pa je bil ta mornar tudi v gozdovih doma, o tem so svedo-

čili mokasini na njegovih nogah in pa krasen mlad medved, ki je ležal ubit pred njim. Poleg obeh mož je sedel velik, črnkasto-siv pes, ki je še vedno gledal s svojimi razumnimi očmi ubit lovski plen. Njegov ven viseči jezik, njegovo hitro in naporno sopenje in majhna rana na njegovem stegnu, iz katere je še kapala kri, vse to je pričalo, kako težak boj je imel z medvedom in kako drago je moral plačati zmago nad svojim močnejšim sovražnikom.

Drugi lovec, mož pri šestdesetih letih, sicer ni bil tako krepak kakor njegov mlajši tovariš, vendar je bil še mladeniško čil in čvrst. Njegove oči so žarele skoraj še z mladeniškim ognjem in njegova lica so imela rdečo barvo zdravja. Po šegi tedanjih lovec je bil oblečen v volneno lovsko srajco, okoli meč je imel usnjene golenice, obut pa je bil v grobe čevlje. Ob njegovem pasu je visel širok in težak nož; preko rame je imel obešeno zvitovolneno odejo.

Po vsej priliki sta se lovca tukaj ustavila, da si nekoliko odpočijeta po napornem lovu. Starejši lovec se upre na komolec, pogleda na sonce, ki je prav takrat zatonoilo za vrhovi dreves, in pravi:

— Tom, dolgo ne smeja ostati tukaj. Sonce bo vsak hip zatonoilo, in kdo ve, kako daleč imava še do reke.

— Glede tega nikar ne skrbite, Edgeworth, — je odvrnil mlajši ter se udobno zleknil po travi — reka Wabash ni niti ti-soč korakov od tu, in čoln pri najboljši volji še ni mogel noči toj mimo. Čim pa se zmrči, morajo pristati, kajti hodom, ki plavajo po reki, se niti sam Bog ne more izogniti.

— Zdi se mi, da vam je ta okolica dobro znana, — je rekel starec.

— Tudi jaz mislim tako, — je odvrnil mlajši. — Že dve leti lovim tukaj okoli in poznam vsako drevo in vsak potok. Bilo je takrat, preden sem spoznal Dicksona, s čigar skunerjem (barka z dvema jaboroma), sem se potem peljal v Brazilijo. Ubogi vrag prav gotovo ni pričakoval, da bo storil tam tako žalosten konec.

— O tem mi niste še ničesar povedali.

— Nu, morda vam povem no- coj. Zdaj pa mislim, da je najbolje, da si pripraviva tukaj taborišče, jutri zarana pa odideva k bregu, kjer počakava naš čoln.

— Kako pa naj spraviva divjačino dol? Čeprav ni daleč, vendar morava temeljito prijetiti in vleči.

— O, zver pustiva kar tu, — je rekel mlajši ter si trdneje zategnil pas. — Če bodo fantje hoteli jesti medvedje meso, bodo že sami prišli ponj.

— Kaj pa, če se odpeljejo mimo in naprej?

— Na to ni misliti. Sicer pa ve Bill, krmar, da naju ima v tej okolici pričakovati; torej se nama ni bati, da bi tukaj obse- dela. Strela božja, čoln vendar ne bo odplul brez svojega kape- tana!

— Nu, prav, — je rekel Edgeworth; — v tem slučaju pa predlagam, da izreževa zverini rebra in še par boljših kosov, ostalo pa obesiva na drevo, na- kar zavijeva tamle proti levi, kjer mora biti, po mojih mislih, po- tok. Ponoči imam namreč rad vodo v bližini.

Moža sta kmalu našla stude- nec in blizu njega mnogo suhe- ga dračja, od katerega je bilo seve že mnogo gnilega. Lovca sta zanetila ogenj in kmalu na- to so se na žerjavici pekla med-

vedja rebra, dočim sta moža le- žala udobno zleknjena na svojih odevah ter strmela v ogenj.

Moža sta spadala — kar je čitatelj gotovo že uganil — k mo- štvu nekega čolna, ki je vkrcal na Edgeworthovi farmi, ležeči višje zgoraj ob reki Wabash, žganje, čebulo, jabolka, presu- šene jelenje gnjati, suhe bresk- ve in koruzo, kar je bilo name- njeno v New Orleans ali pa v kako drugo pristanišče, kjer je bilo upati, pa se te produkte pro- da. Stari Edgeworth, premo- žen farmer v Indiani in lastnik čolna in tovora, je imel seboj tudi znatno vsoto denarja, da si v New Orleansu nakupi zalog in potrebščin, ki jih je potreboval na svoji farmi. Ob reki Wabash se je naselil stari Edgeworth še- le pred dvema leti; prej je živel v državi Ohio, kjer mu ni pa več ugajalo, ker je vedno narašča- joče prebivalstvo pregnalo od tam skoro vso divjačino.

Tom, njegov mlajši spremlje- valec, je bil njegov oddaljen sorodnik. Tudi on je nameraval izpočetka ostati na farmi ob reki Wabash, toda ko se je kmalu nato sestal z Dicksonom, mor- narjem in prijateljem svojega pokojnega očeta, je nenadoma izpremenil svoje načrte in šel z njim na morje.

Takrat se je vrkel v Cinsin- natiju na krov Dicksonovega skunerja, ki je najprej odplul v New Orleans s severnimi polj- skimi pridelki, tamkaj je nalo- žil tovar za Havano, iz Havane pe je odplul v Brazilijo, kjer je zasegla Dicksona njegova zla usoda.

— Pri moji veri, takole mi pa ugaja v gozdu, — je rekel konč- no Tom. — Prijeten ogenj, na žerjavici medvedja rebra, in su- ho vreme, to pa to! Še nekoliko medu nama manjka, ampak ta- ko mlado meso je tudi brez me- du sočno in okusno. Božja stre- la! Včasih, kadar sem takole ležal na krovu skunerja, se me je polastilo domotožje. Toda, čujte, Edgeworth: ali niste vi še nikoli občutili domotožja?

— Domotožja? Ne, — je od- govoril stari mož in vzdihnil, pri tem pa nasul na ponvico svo- je puške novega smodnika ter jo nato ovil s svojim robcem. — Domotožja sicer nisem imel, to- da imel sem drugega gorja do- volj. Ampak ne govoriva o tem, ker si ne bi rad pokvaril večera. Saj si mi nekaj pravil, da mi boš povedal, kaj se je zgodilo v Bra- ziliji z Dicksonom, ali kako se je že pisal.

— To vam lahko povem, — je rekel Tom. — Sicer pa je moja zgodba kratka. Pripluli smo baš v ustje neke male reke, San Jo- se po imenu, kjer smo namera-

Pristni Blue Diamond, Pocahontas, Lehigh Hard Coal, najboljši iz Ohio, Kentucky in W. Va. Naš virginski Ash big lump gori kakor Pocahontas in sta- ne manj. Razvažamo iz naše povečane zaloge na Quincy—East 105th, Garfield 1800.

The Yates Coal Company
303 Rockefeller Bldg.
MAin 7878

DR. J. V. ZUPNIK

ZOBOZDRAVNIK
6131 ST. CLAIR AVE.
V Kuuusavem posloju
Nad North American banko
Vhod same iz 62. ceste
Goverimo slovensko. 10 let na
St. Clair Ave. (W. B.)

WILLIAM A. VIDMAR

SLOVENSKI ODVETNIK
212-214 Engineers Bldg.
Tel. MAin 1195
URE: 9 do 5
Pondeljek, torek, četrtek
od 8:30 do 8, in v
soboto od 2 — 4, 6:30 — 8
18735 Chapman Ave.
Tel. KEmore 2307-M

LED IN PREM OG

TOČNA POSTREŽBA
JOSEPH KERN
SLOVENSKI RAZVAŽALEC
LEDU IN PREM OG
1194 E. 167th St.
Pokličite: KEmore 4381

vali prodati domačinom in pian- tažnikom svoj tovar, ki je sesto- jal iz žganja, čebule, moke in ko- vinske posode. Ker pa določene plantaže tistega večera nismo mogli več doseči, smo privezali skuner z vrvo ob mlado palmo- vo drevo, ki ni stalo daleč od brega, skuhali smo si preprosto običajno večerjo, nato pa razpe-

li mreže proti moskitom, nakar smo legli k počitku.

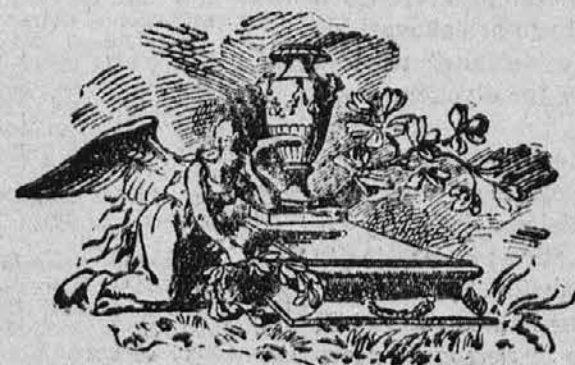
— Da bi postavili kako stražo ali se kako drugače zavarovali, to ni nikomur padlo v glavo. Ni- ti sanjali nismo o kaki nevarno- sti in smatrali smo se varnim v tej okolici.

— Ne vem, kako pozno ponoči je bilo, ko me je Dickson nena-

doma dregnil pod rebra in vpra- šal, če nisem ničesar slišal, še ves zaspan, sem mu odgovoril, naj gre k vragu in naj da ponoči mir ljudem, ko me je zopet ne- nadoma zgrabil za ramo in za- šepetal: 'Zbudi se, Tom, zbudi se! Na bregu ni vse v redu!' 'Halo,' sem zaklical in planil po- konec, zakaj zdaj mi je prvokrat

prišlo na misel, da bi utegnili biti na bregu Indijanci. Tilo sva sedela z Dicksonom drug poleg drugega, vsak pod svojo tenko mrežo proti moskitom, ter napeto poslušala, če bova morda slišala kaj sumljivega. Takrat pa je Dickson nenadoma zavpil:

(Dalje prihodnjič.)

Naznanilo in Zahvala

Žalostna in težka usoda nas je zadela in spremenila našo hišo v hišo žalosti in prizadela globoko rano v naša srca, ko nam je kruta smrt ugrabila dragega soproga in ljubega očeta

ANTON SKULJ

ki je po kratki bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče, zatisnil svoje trudne oči dne 18. decembra 1930, v starosti 69 let. K večnemu počitku smo ga polo- žili 22. decembra 1930 na Calvary pokopališče.

Na tem mestu je naša dolžnost, da se lepo zahvalimo vsem, ki so nam izrazili v tem času žalosti svoje sožalje, ki so nas tolažili in nam stali ob strani. Lepa hvala John Russ, Joseph Skulj, Frank Medves, ki so ga obiskovali za časa bolezni in ki so nam bili v pomoč, ko je ležal na mrtvaškem odru. Ravno tako lepa hvala vsem, ki so prišli pokojnega pokropit, in ki so čuli pri njem. Hvala vsem, ki so se udeležili zadnjega spreveda.

Iskreno se zahvaljujemo Rev. B. J. Ponikvarju za spremstvo iz hiše v cerkev in na pokopališče, za ganljive pogrebne obrede in v srce segajoč govor v cerkvi.

Prav lepa hvala pogrebniku Frank Zakrajšek za tako vzorno vodstvo pogreba. Hvala tudi vsem onim, ki so se udeležili pogreba s svojimi avtomobili brezplačno.

Nadalje se iskreno zahvaljujemo sledečim za darovane krasne vence, ki so jih položili na krsto dragega pokojnega: Bratu Joe Skully in družini, zetu John Oblak, nečaku Joe Skully, družini Frank Zakrajšek iz Norwood Rd., družini John Zakrajšek iz Ridpath Ave., Peter in John Jaras, Jos. Kocjančič in A. Cimperman, The Dot (.) 8 Club, The Boys and Girls of Shop No. 4 Richman Bros. Co.

Našo prisrčno zahvalo izrekamo naslednjim, ki so darovali za sv. maše: Nečaki Jos. in Frank Skuly, nečak Louis Skuly in soproga iz Bayliss, družini Andolšek, Mr. in Mrs. Jacob Jemec, Mr. in Mrs. Frank Medves, Mrs. Mary Jaras, Mr. in Mrs. Anthony Jaras, Mr. in Mrs. Felix Surtz, Mr. in Mrs. Leskovec, družini Koželj, družini Kramaršič, Mr. in Mrs. Anton Skulj iz 71st St., Mrs. Mary Gornik iz 72d Pl., Mr. John Zgonc, Mr. in Mrs. Lanchman, Jennie Kernc, Mr. in Mrs. Lunder, Mr. in Mrs. J. Kernc, Mary Petan, Frank Centa, družini Brodnik, Mary Zot, družini Murgel, Joseph Zakrajšek iz E. 141st St., Anton Zakrajšek iz Addison Rd., Mrs. Mary Gornik, Mr. in Mrs. Škoda, družini John Russ, Mr. Frank Prijatelj in družina, Mr. Zakrajšek in družina iz E. 74th St., Mary Plut, Mr. F. Mramor, Mr. in Mrs. Joseph Opalek, Mrs. Anna Klančar, Louis in Josephine Levstik, družini Somčak, Mrs. Johana Kolar.

Ti pa, dragi in nepozabni soprog in oče, šel si po svoje plačilo v večnost. Med nami ostaneš vedno v gorkem spominu, dokler nas Vsemogočni ne pokliče za Teboj. Dra- gega ranjkega priporočamo v molitev in blag spomin.

Žalujoči ostali:

Johana Skulj, soproga.

Louis, Adolph, Charles, sinovi.

Helen Oblak, vnukinja.

brat Joseph v Ameriki in brat Štefan v starem kraju.

Cleveland, O., 19. januarja 1931.